

Tècniques d'Expressió Graficoplàstica

Al llarg de la història les tècniques artístiques han condicionat enormement la naturalesa i la forma de les obres d'art. La flexibilitat de la pintura a l'oli va permetre que la pintura abandonés els murs i es desenvolupés en suports més lleugers com la tela, protagonitzant nous gèneres com ara el retrat. Això va facilitar el trasllat de les obres i va permetre representar fosos, degradats i modelats més elaborats i amb aparença més natural. Igual que les necessitats expressives, els materials, els instruments i els procediments evolucionen amb el temps i conformen un llegat tècnic i artístic que cal coneixer per enriquir els recursos de qualsevol persona disposada a l'estudi i a la producció d'obres artístiques.

La matèria de Tècniques d'Expressió Graficoplàstica aporta els coneixements relatius als recursos, les tècniques, els procediments i les aplicacions instrumentals que fan possible la producció artística en general i les produccions plàstiques, gràfiques i visuals en particular. Per mitjà de la matèria, l'alumnat adquirirà els coneixements relatius a les tècniques classificades tradicionalment com a dibuix, pintura i gravat. De la mateixa manera, es farà un apropament a les tècniques més alternatives i innovadores que s'escapin a aquesta classificació. L'objectiu és que l'alumnat no només desenvolupi amb eficàcia els procediments existents sinó també que sàpiga adequar les tècniques a les propostes artístiques amb iniciativa i creativitat.

El coneixement i la pràctica de les tècniques graficoplàstiques fan possible la comunicació visual i la recerca de llenguatges propis, ajudant a construir una identitat artística capaç de dur a terme projectes creatius d'una certa complexitat.

D'altra banda, com en tota producció humana, cal tenir en compte la sostenibilitat, tant en l'ús de recursos com en la gestió dels residus que la producció artística pogués generar. De la mateixa manera, es tindrà en compte no només l'ús de materials i eines innovadors, sinó també de nous materials biodegradables que respectin la normativa actual relativa a la cura del medi ambient.

Transversalment, s'utilitzaran les tècniques digitals com a eines de recerca i generadores de composicions. També com a recurs per enregistrar l'activitat plàstica desenvolupada, generant contingut de ràpida difusió i de posada en comú amb la resta de l'aula, de la comunitat educativa o d'altres agents externs.

Tenint en compte tots aquests aspectes, aquesta matèria té com a objectius principals desenvolupar:

- La sensibilització i el respecte cap al patrimoni artístic plàstic i la capacitat per analitzar les tècniques que han estat emprades per elaborar-lo.
- La comprensió i interpretació de produccions artístiques graficoplàstiques.
- La selecció de recursos materials i procedimentals per a la participació activa en projectes col·laboratius o personals vinculats a la producció plàstica.
- La creació d'obres graficoplàstiques mitjançant l'aplicació coherent de materials, procediments i tècniques adequades amb la finalitat de comunicar idees, sentiments o emocions, etc.

Aquests objectius s'han de treballar de manera que es garanteixi que el conjunt de competències s'apliquen en situacions d'aprenentatge integrades en projectes artístics que es puguin projectar a l'escola, al barri i a la ciutat, sempre fomentant l'espiritu crític. Així es fa possible que l'alumnat experimenti amb les diverses tècniques innovadores, que adquereixi les destreses dels procediments més tradicionals i que desenvolupi la seva creativitat abordant projectes col·laboratius, enriquidors i multidisciplinaris. Les situacions d'aprenentatge faran servir metodologies de treball semblant a les del món laboral i professional, generant així un grau més elevat d'implicació de l'alumnat en la matèria i

oferint-li una formació més completa i integral per desenvolupar un esperit crític.

Aquesta matèria ha de contribuir a capacitar l'alumnat per fer una gestió eficaç de la informació en els processos de selecció, reelaboració i construcció de coneixement. L'enfocament que s'adopti ha de capacitar els estudiants per aplicar de forma integrada els sabers desenvolupats, ja sigui en la producció de textos que responguin a un format i una situació determinats o en el disseny d'una recerca experimental aplicada a la comprovació d'una hipòtesi o el desenvolupament de solucions a problemes aplicats en contextos diversos, etc. De la mateixa manera, la matèria ha de fer possible que, partint dels aprenentatges desenvolupats i de la capacitat d'argumentació, amb criteris lògics i ètics, l'alumnat adopti una posició convenientment justificada i prengui decisions coherents davant d'una problemàtica social, política, econòmica, ambiental, sanitària o científica.

Les competències s'han de treballar a partir de situacions d'aprenentatge, en contextos reals o significatius, que convidin l'alumnat a la reflexió, la col·laboració i l'acció.

L'assoliment de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers. Les competències específiques s'avaluaran mitjançant la posada en acció de diferents sabers, en diferents situacions, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre si. En un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers es vertebren al voltant de les competències específiques.

Els criteris d'avaluació, vinculats directament a les competències específiques, expliciten l'avaluació de les capacitats i dels sabers que cal desenvolupar, mesuren el grau de desenvolupament d'aquestes competències i concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la manera de fer-ho. El professorat ha de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat.

Acompanyant les competències específiques d'aquesta matèria hi ha els criteris d'avaluació, els quals, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar, concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la manera de fer-ho. El professorat haurà de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i els converteix en avaluadors no només de continguts teòrics, sinó també de les destreses i les actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en una societat que demana esperit crític tant davant qüestions científiques com d'altres de naturalesa social, en què la ciència juga un paper important.

Els blocs de sabers són els següents:

- *Materials*: En aquest bloc s'estudiarà des d'una perspectiva històrica els suports, els materials i les tècniques que s'han utilitzat des de l'antiguitat, així com les diferents formes de classificació, les possibles interaccions i la seguretat i l'impacte mediambiental.
- *Tècniques de dibuix*: En aquest segon bloc es detallarà l'estudi de les tècniques associades tradicionalment al dibuix, explorant de manera teòrica i pràctica les tècniques seques i humides, alhora que es prepararà l'alumnat per a l'anàlisi i la producció d'obres relacionades amb el dibuix.
- *Tècniques de pintura*: Aquest bloc s'ocuparà de les tècniques que giren al voltant del color, com ara els suports a utilitzar i les seves aplicacions en produccions artístiques, i s'analitzaran les característiques plàstiques i estilístiques vinculades a cada tècnica.
- *Tècniques de gravat i estampació*: L'alumnat treballarà en aquest bloc les diverses tècniques de gravat i estampació, des de les estampacions amb relleu, en buit i en pla, fins a les experimentacions amb la monotípia.

- *Tècniques mixtes i alternatives:* Aquest darrer bloc es dedicarà a l'estudi de les possibles interaccions entre les diferents tècniques, i s'aprofundirà en les possibilitats d'innovació. Mitjançant projectes graficoplàstics, l'alumnat experimentarà amb la fusió de tècniques, així com amb les aportacions de materials nous i eines digitals amb potencial divers al món de la creació plàstica.

A més del suport de les eines digitals, s'establiran com a continguts transversals en el desenvolupament de la matèria l'aspecte de la seguretat i la toxicitat dels materials i de les tècniques utilitzats, així com la gestió dels residus generats per les diferents produccions graficoplàstiques.

El conjunt de competències específiques s'adquirirà per part de l'alumnat i es desenvoluparan situacions d'aprenentatge integrades. Aquestes faran possible que l'alumnat experimenti amb les diverses tècniques innovadores, adquiriï les destreses dels procediments més tradicionals, i que desenvolupi la seva creativitat abordant projectes col·laboratius, enriquidors i multidisciplinaris. Les situacions d'aprenentatge faran possible el treball interrelacionat, reflectint així metodologies de treball més acords amb la que es projecta al món laboral i professional, i generant un grau més elevat d'implicació de l'alumnat en la matèria, oferint-li una formació més completa i integral.

En definitiva, considerarem que les tècniques d'expressió graficoplàstica possibiliten la materialització de les idees, els conceptes i els sentiments en obres artístiques. Mitjançant els coneixements de les tècniques plàstiques vinculades a la pràctica artística també s'aconsegueix estimular i ampliar el camp sensible i el gaudi estètic de les obres d'art, extrapolable a altres expressions artístiques. La matèria de Tècniques d'Expressió Graficoplàstica representa per a l'alumnat, més que una reflexió sobre la creativitat i la pràctica artística, una oportunitat per conèixer i posar en evidència el potencial transformador de l'art a la nostra societat.

Competències específiques

Competència 1

Interpretar els recursos expressius i de comunicació que ofereixen les diferents tècniques d'expressió graficoplàstiques mitjançant l'observació i la valoració d'obres d'art i altres manifestacions artístiques, per poder relacionar-los amb el context social, històric i cultural i fomentar una actitud participativa i crítica sobre l'enriquiment inherent a la diversitat cultural.

Criteris d'avaluació

1.1 Comparar les diferents tècniques d'expressió graficoplàstica amb el context social, històric i cultural, mitjançant l'observació sense prejudicis d'obres d'art i altres manifestacions artístiques.

1.2 Analitzar críticament de forma positiva l'enriquiment que comporta la diversitat cultural i artística de les diferents tècniques d'expressió graficoplàstica, valorant produccions plàstiques en diferents èpoques i contextos.

Enteses com a elements complexos que poden ser abordats des de diferents enfocaments, les produccions artístiques constitueixen un reflex de la identitat cultural i del context social i històric en què s'han generat. Clarament, un dels enfocaments que permet definir aquest context és l'aspecte tècnic, el qual té en compte tant els materials com les tècniques i els procediments utilitzats. Una premissa clau en la matèria de tècniques d'expressió

graficoplàstica consisteix a valorar positivament aquesta diversitat cultural i artística mitjançant l'anàlisi de produccions artístiques. Aquesta anàlisi permet comparar i relacionar obres en contextos diferents, i així desenvolupar en l'alumnat el bagatge de recursos aplicables tant a futures anàlisis com a futures produccions artístiques.

Competència 2

Implantar mètodes d'estudi d'obres d'art i d'altres manifestacions artístiques per mitjà de l'anàlisi visual per desenvolupar la recepció i el gaudi estètic i comprendre la intenció i el sentit d'aquestes propostes en un context divers i multicultural.

Criteris d'avaluació

2.1 Aplicar l'anàlisi visual crítica i sensible de les produccions artístiques per tal de delectar-se estèticament en un context divers i multicultural, establint metodologies variades d'apropament i estudi.

2.2 Relacionar la intencionalitat i el sentit de les produccions artístiques amb les tècniques graficoplàstiques utilitzades, desenvolupant activament la capacitat d'anàlisi visual.

L'anàlisi de les produccions graficoplàstiques és un procés complex que cal abordar des de diverses metodologies. Tant la investigació documentada del context de l'obra, com les eines tecnològiques més innovadores d'anàlisi científica, són dos valuosos exemples d'acostament a la producció artística. Però aquestes són sempre complementàries a l'anàlisi visual de l'obra, que constitueix el primer mètode d'acostament. A banda, en visualitzar produccions artístiques, l'alumnat desenvolupa el delit estètic, activant així altres processos cognitius importants com l'atenció i la memòria. D'altra banda, amb l'anàlisi visual de les obres, l'alumnat adquireix un sentit crític en la percepció, que permet identificar les intencionalitats de l'artista en produir-la.

El coneixement d'aquestes metodologies es pot transferir a altres àmbits de coneixement, i és una eina més per apreciar i respectar la diversitat cultural i artística enriquint la formació integral de l'alumnat.

Competència 3

Participar i experimentar activament en la recepció de produccions artístiques/plàstiques, analitzant i investigant les obres i els seus processos de creació, per desenvolupar la capacitat de distingir les diverses tècniques i llenguatges graficoplàstics, i valorar-ne críticament tant la conservació com la sostenibilitat i el seu impacte mediambiental.

Criteris d'avaluació

3.1 Descobrir i conèixer amb interès els diferents procediments, materials i instruments que intervenen en el procés de creació graficoplàstica, aplicant procediments d'observació, cerca i selecció d'informació.

3.2 Classificar i comprendre les diferents tècniques d'expressió graficoplàstica, atenent-ne al context històric, comunicatiu i expressiu, mitjançant l'estudi sense idees preconcebudes d'obres d'art dels períodes i artistes més rellevants.

3.3 Analitzar críticament la sostenibilitat i l'impacte mediambiental dels procediments i materials utilitzats en la creació plàstica al llarg de la història, implicant-se activament i compromesos en la seva anàlisi i defensa.

Mitjançant el coneixement, la investigació i l'anàlisi de les tècniques utilitzades al llarg de la història, l'alumnat desenvolupa la capacitat d'identificació i classificació de les obres artístiques. Tant els materials com les tècniques per aplicar-los i les eines utilitzades en les produccions artístiques, també tenen una repercussió mediambiental, i en tractar-se de processos de producció, poden generar residus perjudicials per al planeta. Per tant, l'alumnat ha de tenir en compte aquestes consideracions per saber apreciar, en el moment de la recepció de l'obra, l'impacte sobre el medi ambient que tenen les tècniques, els materials i els procediments utilitzats en una obra en concret. A més, aquesta sostenibilitat en la producció artística s'ha de complementar amb la consciència de la conservació del patrimoni artístic, establint un diàleg respectuós entre la sostenibilitat i la conservació de les produccions artístiques. Aquests recursos de percepció i anàlisi perfeccionen i sensibilitzen la capacitat de l'alumnat en la recepció de produccions artístiques.

Competència 4

Aplicar i combinar els diferents mitjans d'expressió del llenguatge graficoplàstic, experimentant les diferents possibilitats i combinacions, per desenvolupar la capacitat autònoma, creativa, imaginativa i personal d'expressió, i potenciar una mirada crítica en un clima d'autoestima i de confiança en si mateix.

Criteris d'avaluació

4.1 Dissenyar de manera creativa i imaginativa un projecte individual amb diferents tècniques d'expressió graficoplàstica, construint el sentit crític i desenvolupant l'autoestima que potencia el creixement personal.

4.2 Experimentar de manera creativa amb diferents mitjans del llenguatge graficoplàstic, desenvolupant la capacitat d'expressió personal i autònoma, mitjançant la creació de produccions artístiques motivades per propostes tant lliures com orientades.

El llenguatge graficoplàstic ha acompanyat l'ésser humà des dels inicis de la seva activitat, presentant-se com un llenguatge extremadament ric i variat en els plantejaments. Al llarg de tota la història ha permès l'expressió humana en múltiples contextos històrics, geogràfics i socials, construint un ampli repertori de recursos i tècniques.

Les produccions graficoplàstiques, dins dels seus límits, permeten un alt grau d'experimentació, combinant de manera molt diversa materials, utensilis, tècniques i procediments. L'aprofundiment en el coneixement d'aquests aspectes atorga a l'alumnat la llibertat suficient per poder plasmar les idees personals i expressar els sentiments amb imaginació i creativitat. Adquirir aquestes destreses possibilita que l'alumnat exerciti la improvisació i exerceixi amb soltesa les produccions proposades. La resolució d'aquestes produccions graficoplàstiques constitueix per a l'alumnat un impuls en el seu creixement personal, i genera un clima d'autoconfiança alhora que n'aguditza el sentit crític i n'augmenta l'autoestima.

Competència 5

Crear produccions artístiques, tant individuals com col·lectives, aplicant els

materials i les tècniques d'expressió graficoplàstica durant el procés de creació, per aconseguir el domini i la destresa en l'ús de les tècniques i dels procediments en un context de solucions alternatives dins del taller col·lectiu.

Criteris d'avaluació

5.1 Seleccionar i implementar creativament els recursos graficoplàstics adequats per cada situació expressiva i comunicativa, aplicant-los en la realització de produccions plàstiques amb un motiu determinat.

5.2 Fomentar l'empatia i el creixement personal mitjançant el desenvolupament de produccions graficoplàstiques col·lectives, interactuant coordinadament i col·laborativament i respectant les consideracions definides.

5.3 Desenvolupar la destresa i el domini tècnic i procedural, resolent amb criteri i respecte propostes artístiques individuals i col·lectives amb temàtiques concretes.

L'estudi de les tècniques d'expressió graficoplàstica requereix sabers associats a camps de coneixement molt diversos: des de coneixements històrics d'artistes i obres, fins a conceptes de química per determinar les compatibilitats entre materials, o de física per conèixer el comportament dels suports. L'estudi de la matèria també requereix la pràctica i la destresa en l'ús d'utensilis i en l'aplicació de procediments. La integració d'aquests coneixements permet a l'alumnat abordar projectes plàstics i participar activament en la producció. Quan els projectes són col·lectius, l'alumnat rep dels altres, aporta als altres, empatitza i s'enfronta a la resolució de problemes i conflictes, consolidant així d'una manera més conscient les destreses i les tècniques adquirides. En canvi, quan els projectes són individuals, propicien el desenvolupament de l'autonomia i l'autoestima, però també possibilitarà l'enriquiment de futures produccions col·laboratives.

L'objectiu és integrar les experiències adquirides tant als projectes individuals com als col·lectius en unes dinàmiques de treball empàtiques i enriquidores.

Competència 6

Planificar i desenvolupar produccions graficoplàstiques tant pròpies com col·lectives, tot valorant les possibilitats quant a fases, tècniques, materials i procediments i avaluant amb esperit crític i de forma coherent l'adaptació del resultat a la proposta a partir del procés seguit, per expressar idees, opinions i sentiments que enriqueixin la identitat personal i potenciïn el compromís social.

Criteris d'avaluació

6.1 Expressar idees, opinions i sentiments mitjançant la creació de produccions graficoplàstiques pròpies i col·laboratives que facin referència a un motiu concret.

6.2 Argumentar amb criteri i respecte una composició graficoplàstica tant pròpia com aliena, avaluant l'adequació i la qualitat de l'execució de l'obra.

6.3 Examinar la pròpia identitat personal així com el nostre compromís social, desenvolupant amb criteri l'adequació en l'execució i qualitat del resultat de projectes graficoplàstics relacionats amb els drets humans i temes d'inclusió.

Les tècniques graficoplàstiques ofereixen recursos potents i molt adequats per expressar de manera personal i lliure les idees, els sentiments i les opinions sobre qualsevol temàtica en general i, en particular, sobre temes compromesos socialment, com els vinculats a la

inclusió o als drets humans.

No menys important que la pròpia execució de l'obra és la selecció dels mitjans i dels procediments a utilitzar relativs als recursos disponibles i a la naturalesa de la proposta. Aquesta selecció implica una primera avaluació i presa de decisions, que seguirà amb la fase d'execució de l'obra. En el procés d'execució l'alumnat n'haurà d'avaluar els diferents moments, el progrés i la correcta aplicació de les tècniques per, si cal, reforçar, modificar o repetir qualsevol element que consideri oportú.

Aquestes produccions, que es poden desenvolupar de manera tant individual com col·laborativa, constitueixen una aportació valiosa per a la construcció de la identitat personal i l'enriquiment de l'espiritu crític de l'alumnat.

Competència 7

Seleccionar acuradament els recursos tècnics i conceptuais necessaris per desenvolupar una producció graficoplàstica, integrant-los amb creativitat i imaginació, tant de manera individual com col·lectiva, per desenvolupar una producció graficoplàstica amb uns objectius concrets en un context de diversitat cultural i artística.

Criteris d'avaluació

7.1 Generar una obra graficoplàstica seleccionant els recursos adequats per adaptar-se amb creativitat i imaginació a una proposta individual concreta.

7.2 Adaptar els recursos graficoplàstics disponibles a una producció artística col·laborativa, atenent els propòsits i integrant-se de manera activa en la seva execució.

En el procés de producció d'una obra graficoplàstica es necessita una selecció prèvia de recursos com ara materials, instruments, tècniques i procediments. Aquesta selecció s'ha d'ajustar tant a la temàtica com a les característiques i als objectius de la proposta, de manera que tingui un nivell de coherència adequat.

Aquesta coherència exigeix el coneixement previ del context present a tota activitat humana. Aquest context inclou la història, la ideologia, l'estil i la materialitat propis de la cultura a què pertany i, mitjançant el seu coneixement, legitima les diferències i potencia la idea que la pluralitat és una forma d'enriquiment. Vinculada a la posada en valor de la diversitat cultural i artística hi ha la faceta de la imaginació. Aquesta es nodreix, entre altres fonts, de la diversitat per generar connexions entre idees aparentment disperses i d'àmbits de coneixement diversos, però que condueixen a resultats artísticament destacables. La inclusió del pensament divergent en qualsevol fase d'elaboració de projectes graficoplàstics, individuals o col·lectius, no només possibilita l'execució eficaç de les propostes, sinó que potencia la integració dels recursos associats a la creativitat, vàlids per aplicar-los en altres disciplines i projectes.

Competència 8

Construir composicions graficoplàstiques personals i sostenibles, utilitzant vivències pròpies i alienes i integrant-les en un projecte artístic, per incorporar els processos creatius i d'innovació estudiats a nous reptes personals i a possibilitats professionals futures.

Criteris d'avaluació

8.1 Dissenyar i crear processos creatius i innovadors en suports diversos, que parteixin de composicions graficoplàstiques integrades i de vivències personals i alienes.

8.2 Planificar i elaborar projectes plàstics que comportin la posada en valor de nous reptes personals i professionals, responent amb respecte a propostes vinculades a la diversitat cultural i artística.

Les vivències personals o alienes construeixen o modelen en gran part la base emocional, la personalitat i la identitat de l'ésser humà. Les tècniques artístiques en general, i les graficoplàstiques en particular, permeten l'expressió directa o indirecta d'aquestes vivències. Mitjançant projectes col·lectius o individuals, l'alumnat expressa de forma graficoplàstica els sentiments i les idees nascudes d'aquestes vivències. D'aquesta manera, i sense oblidar la integració de la sostenibilitat als projectes, incorpora a les seves composicions plàstiques la faceta personal, fent pròpia la proposta i intensificant així la seva implicació.

A més, el desenvolupament de propostes graficoplàstiques representa una oportunitat per posar en pràctica processos creatius i innovadors. La font de motivació de l'alumnat per desenvolupar aquests projectes procedeix, entre d'altres, del valor intrínsec de la temàtica d'aquests, de les dificultats trobades durant el seu desenvolupament o del plantejament inicial de la proposta. Els projectes artístics comporten un desafiament personal per a l'alumnat, implicant-se de manera més conscient i afrontant-los amb una perspectiva més emprenedora. Conèixer les possibilitats professionals de les tècniques graficoplàstiques aplicades en projectes similars als plantejats representa un incentiu en el grau d'implicació de l'alumnat en la proposta, associant així el treball d'aula amb la seva projecció futura al món laboral.

Competència 9

Participar activament en les fases de producció artística d'un projecte graficoplàstic, elaborant propostes artístiques individuals i col·lectives, per respondre de manera eficaç i creativa, a més de comprendre les repercussions inclusives, socials i les oportunitats personals que es generin.

Criteris d'avaluació

9.1 Implicar-se activament en les diferents fases d'un projecte artístic col·lectiu, generant cohesió, integració i inclusió, i enriquint l'elaboració amb la pròpia experiència personal.

9.2 Actuar de forma imaginativa i creativa a partir de propostes artístiques individuals amb un motiu concret, aplicant les tècniques, les eines i els codis visuals adequats a la proposta i valorant les oportunitats personals, socials i inclusives que es generen a partir de la seva resolució.

Tot projecte artístic col·lectiu necessita la implicació activa de tots els seus components per dur a terme amb èxit no només la producció final, sinó tots els aprenentatges que intervenen en el procés de planificació i creació. Es tracta d'un procés comunicatiu, de discussió, de qüestionament, d'intercanvi d'idees, que afavoreix la inclusió i que posa en valor les oportunitats de desenvolupament personal i social de l'alumnat. Mitjançant l'elaboració de projectes graficoplàstics individuals, l'alumnat desenvolupa altres aspectes de la producció artística vinculats a l'expressió personal i a l'autonomia en la resolució de problemes. Aquests aspectes generen un moviment de retroalimentació entre allò individual i allò col·lectiu. D'aquesta relació depèn, en gran part, l'eficàcia i la creativitat de la resposta a la proposta plantejada.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar l'aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent. Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de la matèria, o de les diferents matèries coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, matèria o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos i circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds, amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges, la qual cosa modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Materials

- Descobriment i comparació de tot tipus de suports, materials, utensilis, pigments, aglutinants i dissolvents, així com anàlisi de la seva evolució històrica a partir de l'aplicació de metodologies i tècniques variades.
- Comprovar la seguretat, la toxicitat i l'impacte mediambiental dels diferents materials en un projecte de societat madur des de punts de vista diversos.
- Conscienciació i conservació de les obres artístiques a partir d'un debat sobre el seu valor per a la humanitat.

Tècniques de dibuix

- Experimentació amb materials, instruments i suports associats al dibuix, aprofundint en les seves característiques i en la terminologia específica.
- Identificació i aplicació de tècniques seques: llapis de grafit, carbonet, llapis compostos, sanguines, barres greixoses, de color i pastels vinculades tant a funcions estèticostílistiques com funcionals en contextos reals.
- Identificació i aplicació de tècniques humides: la tinta i les seves eines vinculades tant a funcions estèticostílistiques com funcionals en contextos reals.
- Anàlisi de l'evolució històrica del dibuix i comparació de les seves èpoques artístiques tant en l'aspecte tècnic com procedural, establint ponts amb el coneixement ja estudiat per l'alumnat des d'altres disciplines.
- Ús de fonts fotogràfiques i cinematogràfiques tant de la història de l'art com generades per l'alumnat mateix per tal de reconèixer el valor de la perspectiva, de la il·luminació i de la composició aplicades al dibuix.

Tècniques de pintura

- Experimentació amb materials, instruments i suports associats a la pintura, aprofundint en les seves característiques i en la terminologia específica.

- Identificació i aplicació de tècniques a l'aigua: aquarel·la, tremp i acrílic vinculades tant a funcions esteticoestilístiques com funcionals en contextos reals.
- Identificació i aplicació de tècniques sòlides, olioses i mixtes: tremp d'ou, pastels, olis, pintures biodegradables i barreges experimentals vinculades tant a funcions esteticoestilístiques com funcionals en contextos reals.
- Anàlisi de l'evolució històrica de la pintura i comparació de les seves èpoques artístiques en l'aspecte tècnic, establint ponts amb el coneixement ja estudiat per l'alumnat des d'altres disciplines.

Tècniques de gravat i d'estampació

- Experimentació amb materials, instruments i suports associats al gravat i a l'estampació, aprofundint en les seves característiques i en la terminologia específica.
- Identificació i aplicació de tècniques de monoimpressió i reproducció múltiple, així com la monotípia plana, vinculades tant a funcions esteticoestilístiques com funcionals, en contextos reals.
- Ús i aplicació de diverses tècniques d'estampació: en relleu (xilografia i linòleum) i en buit (calcografia) i sistemes planogràfics (litografia i serigrafia) vinculades tant a funcions esteticoestilístiques com funcionals, en contextos reals.
- Comparació d'obres de gravat i estampació fetes per artistes de diferents èpoques i disciplines, per tal de conscienciar l'alumnat sobre la deriva estilística existent entre zones geogràfiques i èpoques històriques.

Tècniques mixtes i alternatives

- Experimentació amb materials, tècniques i procediments contemporanis d'expressió gràfica, aprofundint en les seves característiques específiques.
- Reconèixer sistemes contemporanis d'estampació mitjançant una tria d'exemples actuals.
- Anàlisi de la imatge digital. L'art digital com a eina accessible i d'una gran influència en la difusió d'idees i valors dins de la cultura contemporània.
- Comparació i anàlisi d'obres i procediments d'artistes contemporanis de diferents estils en relació amb els conceptes ja estudiats en el curs de dibuix artístic i en la resta de matèries artístiques.
- Aplicació de tècniques mixtes o alternatives vinculades a necessitats reals en un context proper.